DAILY
اراده
د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپانه

سال سوم شماره پانزدهم
شماره مسلسل ۹۶
چهارشنبه۳ دلو ۱۳۸۱هـ.ش
۲۰ ذیقعدة الحرام ۱۴۲۲هـ.ق
22 January 2003

سال تاسیس ۱۳۷۹هـ ش

PROPERTY OF ACKU

AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER A.M.R.C

نشرات کیبل را منع اعلام داشتند

ریئس محکمه عالی افغانستان دیروز نشریات کیبل های تلویزیونی را درسرتاسر کشور غیر قانونی اعلان نمود.

آژانس های خبررسانی غربی به نقل قول ازمولوی فضل هادي شینواری رئیس ستره محکمه افغانستان خبرداده اند که این برنامه ها خطری برای قوانین وارزش های اسلامی دانسته میشود.این تصمیم ازسوی مولوی شینواری دربرابر خواستی اتخاذ شده است که درمورد ممنوع قرار دادن این نوع نشریات درشهر جلال آباد درشرق افغانستان به وی تقدیم شده بود مولوی شینواری میگوید :مسئولیت محکمه صادرنمودن فیصله دراین مورد بوده وپیاده نمودن این فیصله درعمل ، به دوش حکومت میباشد .

خليج ته دنورو ځواکونو ليږل

متحده ايالاتو او برتانيې اعلان کړه چې پر عراق د احتمالي برید لپاره يې نور ځواکونه د خليج سيمې ته استولي دي. د متحده ايالاتو پوځي چارواکو ويلي چې د تکزاس او کلورادو له پوځي اډو څخه يې اووه ديرش زره ځمکنی پوځيان دغې سيمې ته استولي دي . تر څو له هغو سل زره نورو عسکرو سره مرسته وکړي چې وار له مخې په دغه سيمه کې ميشت دي . له بلې خوا د برتانيې د دفاع وزير ويلی چې ددغه هيواد ديرش زره سرتيري او نور پوځي تجهيزات د خليج سيمې ته خوځيدلی نومورې زياته کړه چې دا سرتيري ددغه هيواد د ټول پوځي ځواک ځلورمه برخه تشکيلوي . د برتانيې د دفاع وزير زياته کړه چې که له يوې خوا دا عسکر په سيمه کې د کړکيچ او برید شروع کيدو معنی لری خو پر عراق نظامي برید سل په سلو کې حتمی نه بريښی .

بچرخان ، نان بیارکوچک من!
اگرنانت را نمی دزدیدند ، اگر برای بدست آوردن لقمه نانی چنین سرگردان نمی بودی، واگر دنیایت را به اندازه این گراری تنگ وتنگتر نمی کردند،تولدبونصروبوعلی وبوریحان دیگری را،باورداشتیم.

پوليس پاڅون کې اوښکې بهوونکی غاز ټوپلی

د برتانيې پوليسو ويلي چې د تيری ورځی په هغه پلټمنه کی چې په يوه جومات کی يې ترسره کړه اوښکی بهوونکی غاز او يو داسی ټوپک موندلی چې انسان بې سده کوي . پوليسو زياته کړی چې په دغه پلټمنه کی يې اووه شکمن کسان ، پاسپورټونه ، بانکی کارتونه او نوراسناد لاسته راوړي دي . ويل کيږی چې په نيول شويو شکمنو کسانو کې شپږ کسان د شمالي افريقا استوګن دي

آزادی بیان روح دموکراسی رامتشکل است

صفحه (٤)

موهن لال وافغانها وجنگ افغان، انگلیس

صفحه (٤)

حمله بر عراق قابل توجیه نیست

روسیه ،فرانسه وچین هوشدار داده اند که عملیات نظامی به رهبری امریکا علیه عراق حداقل درآینده نزدیک صورت نگیرد اما کولن پاول وزیر خارجه ایالات متحده میگوید که شورای امنیت سازمان ملل متحد ازمسئولیت خوددرمورد خلع سلاح تخریب جمعی نزد عراق باید کارنه رود . طی سخنرانی با گردهمای مسئولان بلند رتبه درشورای امنیت سازمان ملل متحدکولن پاول هوشدار دادکه که به خاطر انتخاب های مشکل درمورد مسئله عراق جهانیان احساس ناتوانی خواهند کرد ازسوی دیگر وزیر خارجه فرانسه گفت که این کشور به این باور نیست که حمله علیه عراق درحال حاضر قابل توجیه باشد باید به هیئت جهانی ازرسان اسلحه درعراق فرصت داده شود قابل تذکر است که فرانسه دارای حق ویتودرشورای امنیت سازمان ملل متحد میباشد همچنین وزیران خارجه روسیه وآلمان هردو هوشدار داده اند که یورش سریع علیه عراق مکان دارد و تاثیرات منفی بالای ایتلاف جهانی ضد تروریزم داشته باشد .

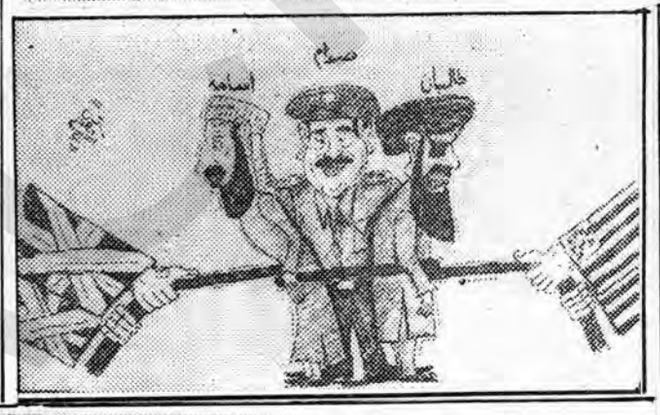

دلوی او پټونکی خدای په نامه
سرمقاله
درنقش پای طالبان

مقام ریاست ستره محکمه با این دلیل که- سیستم تلویزیون کیبل - با "ارزش های اسلامی" منافات دارد ،این سیستم را درکشورغیر قانونی اعلام کرد،خوب بود درقبال این فیصله دلایل مشخصی نیز ارائه میگردید،درغیر آن حرف" منافات با ارزش های اسلامی" همان بودکه دردوره سلطه طالبان دیدیم ومزه کردیم .از تحریم تعلیم وتربیه دختران تاممانعت زنان ازکار درادارات وجلوگیری ازنشرات تلویزیون وگرفتن عکس تامنع برگزاری جشن گلسرخ مزار وتجلیل ازنوروز،از آتش زدن کتاب ها وکتابخانه ها،تاازمیان بردن افتخارات فرهنگی ،ریختن منیارچکری کابل ،تاچکش کاری مجسمه های موزیم ملی ،انفجاربودای بامیان تا تخریب نگارخانه مشعل درهرات .همه زیر همین نام "داشتن منافات با ارزش های اسلامی" صورت گرفت .

این تازه آغاز کاراست ،با چنین تعریفی دیرنخواهدپاییدکه ما تحریم های گسترده، را ازسوی ریاست ستره محکمه شاهد باشیم .

با استفاده ازحق آزادی بیان وعقیده وعزم راسخ ما برای اعمار یک جامعه مدنی فارغ ازغوغای تصادمات وشرارت ها ووصل شدن به خانواده بزرگ بشری ،با چنین فیصله که قطع کننده ارتباط ما با جهان بیرون ومخالفت آشکار با آگاهی یافتن ما از مسایل ملی،بین المللی ودورنگهداشتن ما از آخرین انکشافات ودست آوردهای علم ودانش درجهانست ،نارضایتی خودرا اعلام داشته ،وبروز چنین حکمی ازسوی مولوی فضل هادی شینواری را آشکارا ادامه سیاهه طالبان درهمان خط وازهمان جایگاه وپایگاه دانسته ضمناً پیشنهاد مقام ولایت ننگرهار را درهمین رابطه ناشی از ایما واشاره مستقیم وسروسرآنان با فرصت نشسته گان صوبه سرحدمیدانیم که ازطریق طالبان شاهد بسی ناتک ها ونمایشات سرکسی آنان درکشور بودیم

د پينګ يانګ شخړه به له سوله ييزې لياري حل شي .

د روسيې د بهرنيو چارو د وزارت مرستيال الکساندر لوشينکوف ويلی چې د شمالي کوريا د اتومی وسلو د پراختيا پر سر را پورته شوی جنجال به له سوله ييزې لياري حل شي بناغلي لوشينکوف دا خبرې وروسته له هغې وکړي چې د شمالي کوريا له مشر او نورو مشرانو سره يې په پينګ يانګ کې ليده کاته ترسره کړل . بناغلی لوشينکوف وايي چې د شمالي کوريا له مشرانو سره يې خبرې ګټورې وې خو له نورو تفصيلاتو يې ډډه وکړه . بناغلي مرستيال وزير پرون پيګينګ ته په دې تکل وخوځيدو چې له چينايي چارواکو سره د شمالي کوريا په کړکيچ خبرې وکړي .

ترکیه او سوریه دیوې ستری غونډې ترتیبات نیسي

له سوريې څخه په رارسيدلو خبرونو کې ويل شوي چې دغه هيواد او ترکيه ديوې داسې غونډې ترتيبات نيسي چې موخه يې د عراق د کړکيچ له سوله ييزې لياري حل کول دي د سوريې خبري اژانس ويلي چې لومړی به ترکيه د ايران ، سعودي عربستان ، اردن ، مصر او سوريې د بهرنيو چارو د وزيرانو کوربه وي . ددغې غونډې لپاره کوم تاکلی مهال ويش نه دی معلوم خو داسې بريښي چې لومړی غونډه به د راتلونکي پنجشنبې په ورځ په انقره کې جوړه شي او راتلونکي دوهمه غونډه به په دمشق کې جوړيږي او په هغې غونډه کې به په لاسته راغليو پايلو خبرې کيږي . د خليج د سيمې هيوادونه دا نه غواړي چې پر عراق دې نظامي برید تر سره شي بلکې د يوه سوله ييز حل ملاتړ کوي .

راتلونکي ډځوانانوده

٤ مخ

دافغاني حاجيانو حالت ډيرښه دي

د افغانستان د حج او اوقافو وزير محمد امين ناصريار د تيرې ورځې هغه خبر رد کړ چې په هغه کې ويل شوي . په سعودي عربستان کې د افغاني حاجيانو حالت ډير بد او خواشينوونکی دی .

همدا شان ددغه وزارت مرستيال مولوی عطاو الرحمن سليم ويلی چې د تيرو کلونو په پرتله اوس د افغاني حاجيانو حالت ډير ښه دی او هيڅ ستونزه نه لري . تيره ورځ د افغانستان تلويزيون يو خبر خپور کړی او په هغې کې هغو حاجيانو چې له خپلو کورنيو سره د تليفون په مټ خبرې کړې له بدو شرايطو او ستونزو يې سره پکولی و .

مامورین عاید لرونکی معاش غواړی

د ورځنی کار په مقابل کې که شخصی وی یا دولتی د مناسبی اجوری تر لاسه کول د هر افغان قانونی او بشری حق دی او یو دولتی کارمند او شخصی مزدور لکه څرنګه چې د اسلام ستر پیغمبرحضرت محمد(ص) فرمایلی دی: "مخکی له دی چې د تندی خوله ئی وچه شی باید مزد تر لاسه کړی" خو د بده مرغه چې دغه دواړه عملیی یعنی هم د مناسبی اجوری ورکول او هم په خپل وخت د تنخوا اجرا کیدل عملی ارخ نه دی پیدا کړی چې دا کار د دولت د کارمندانو د اندېښنی او د ژوند د سطحی د ټیټوالی او کمزورتیا سبب شویدی.

ټن موږ ته دا حقیقت څرګند دی چې د دولتی کارمندانو معاش او ماکول زموږ له کورنیو منابعو څخه نه ټمویلیږی او بهرنی منابعو دغی بشری مرستی او همکاری ته غاړه ایښی خو کوم معیار چې د میاشتنی زیار او زحمت لپاره تاکل شوی هغه د یو دولتی مامور یواځی په سلو کې لس اړتیاوی تامینوی او د پاتی اړتیاو د پوره کولو لپاره مامورین دی ته اړ دی چې ناجایزو لارو څخه ګټه واخلی. اختلاس، بډو او سازش کاریو ته لمن ووهی، دولتی شتمنی او بیت المال ته زیان ورسوی، په هېواد کې د مخدره موادو، لرغونو تاریخی آثارو او د قیمتی کانړو لکه لاجورد او زمردو له قاچاق وړونکو سره په لاس یو کولو د هېواد اقتصاد، تاریخ، ملی افغانی هویت او په پای کې د دیموکراسی روان بهیر ته نه جبران کېدونکی تاوان واړوی خیانت وکړی او د خیانت کوونکو ملاتړ شی. د انتقالی اداری په تېره څو میاشتنی دوره کې په وار وار سره د هېواد د دولتی او شخصی اطلاعاتی رسنیو له لارې د مامورینو د ناوړه او ستونزمن ژوند د انعکاس په برخه کې د یو شمېر پوهو او بصیرت لرونکو لیکوالو او قلم د خاوندانو بی شمېره مقالی، مضامین او تبصری خپرې شوی چې په هره لیکنه کې د منطقی استدلال له مخی د مامورینو خوریدونکی او له تنګسی نه ډک ژوند انځور شوی او د انتقالی اداری له واکمنو څخه غوښتنه شوی چې پدی برخه کې خپله دوامداره چوپتیا بی تفاوتی پای ته ورسوی او مخکی له دی چې فساد او کړکیچ له دی نه هم زیات پراخ شی باید د مامورینو د معاش او ورسره یو ځای د اړتیا وړ موادو د ببود کنترول په باب لازم اقدامات ترسره شی، د مامورینو معاش باید د هغو د تحصیلی درجی، مسلکی او علمی پوهی او سابقی له مخی وټاکل شی او له دغی اوسنی بنې څخه چې دولتی کارمند، کدری غړی او دفتری ملازم ټول په یوه اندازه تنخواه او ماکولات تر لاسه کوی او په اصطلاح: خرموری، لعل او ګوهر دری واړه په یو تله تلل کېږی دغه تعجیزی او تحقیری حرکت پای ته ورسول شی.

موږ دی ته هم حیران یوو چې د انتقالی اداری په تیرو شپږو میاشتو او په خاص ډول له هغی نیټی را پدی خوا چې په نویو بانک نوټونو باندی د زړو نوټونو د بدلولو بهیر روان دی د اړتیا وړ خوراکی موادو په بیو کې دوه چنده او ان څو چنده زیاتوالی راغلی دی خو موږ ته د زیاتی نه هیلی خای دادی چې پدی برخه د ښار والی او نورو اړوندو مقاماتو له خوا یواځی نمایشی او تبلیغاتی ګارونه سرته رسیدلی او په عملی ډګر کې هیڅوا هم په صداقت او ایمانداری سره د خوراکی اړتیا وړ موادو د بیو په کنترول او څارنه کې ګام نه دی پورته کړی او زموږ د بی وسی او کمزور خلکو او په خاص ډول د دولتی مامورینو د ژوند د ښه کیدو او د بی شمېره اقتصادی ستونزو په له مینځه وړلو کې په زړه شوی کار نه دی شوی چې دا کار به هېواد د بیا رغاونی حیاتی چاری له خنډونو سره مخامخ کړی او مامورین به ونه کولای شی چې ورسپارل شوی دندی په قانونی توګه پر مخ بوځی او دا اوسنی ولسواکه دولت د قانونیت او برلاسی لاره اواره کړی.

موږ پدی برخه کې یوځل بیا د دولت د لومړی هېواد دوست شخصیت پام د مامورینو د ژوند ناخوالو او نیمګړتیاوو ته راګرځوو او هیله من یو چې له یوی خوا د مامورینو د معاشاتو له تمویلوونکو منابعو سره د تماس له لارې زموږ د تنخوا د زیاتوالی په باب تماس ونیسی او دغی حیاتی ستونزی ته دحل لاره پیدا کړی او له بله خوا په ښارونو کې د بیو د کنترول او څارنی لپاره د خو اجرائیه او قانونی ارګانونو په ګډه همکاری ګوزاریز او ضربتی ګروپونه جوړ شی او پدی توګه د بیو د اغیزمن کنترول او څارنی چاری په پرله پسی توګه او په ایمانداری او صداقت سره پر مخ بوتلل شی.

داردواوامنیتی ځواکونوجوړېدلوته دی دلومړیتوب حق ورکړشی

په هیواد کی د سراسری امنیت د تامین او د بیارغاونی چاروته د پاملرنی او دغی پروسی ته د چټکتیا د وربښلو په خاطر د ملی امنیتی ځواکونو جوړیدل ډیر ضروری او د دولت د لومړیو او عاجلو دندو په کتار کی شمیرل کیږی.

که څه هم چی د اردو جوړیدل یوه ستره پروژه ده چی کافی وخت ته ضرورت او اړتیا لری خو زموږ په هیواد کی هم د ملی اردو د جوړیدو کار د امریکی د متحده ایالاتو، انګلستان، فرانسی او په ایساف کی د ځینو نورو شاملو پوځیانو په مرسته د اتو میاشتو څخه را پدیخوا پیل شویدی او په دی موده کی د امریکی د متحده ایالات او د هغه متحدین صرف په دی توانیدلی چی یوازی پنځه کنډکه دملی اردو لپاره تر خپلی روزنی لاندی ونیسی او زموږ ملی اردو ته ۱۷۰۰ تنه روزل شوی عسکر وړاندی کړی آیا ددی امکانات موجود نه وو چی په دومره موده کی دی ددی څخه زیات کسان اردو ته وروزل شی؟

په دی هکله په افغانستان کی دامریکی پوځی ویاند دګروال راجر کنګ ویلی دی چی مونږ تل دا امکانات لرو چی زیات شمیر عسکر وروزو خو د افغانستان حکومت نشی کولای مونږ ته زده کوونکی راواستوی.

د بلی خوا په دی وروستیو کی خبری رسنیو د چارواکو له خولی ویلی دی چی سیمه ایز قوماندانان چی نه غواړی د دوی د قواوو مرکزونو ضعیف شی، دغو د زده کړو مرکزونو ته د تکړه کسانو د استولو سره چندانی دلچسپی نه اخلی او اکثرا" ددی کار څخه ډډه کوی. د بلی خوا د زده کړی لپاره د اردو د افرادو په شمیره کی هم پوره کموالی راغلی دی او دهغی وجه داده چی کله په لومړی ځل د لومړی کنډک لپاره د هېواد د بیلابیلو سیمو څخه کسان را وغوښتل شول، نو هغوی ته د پوره معاش د ورکولو وعده شوی وه، خو کله چی دوی کوروسونه ولوستل او بیا فارغ شول، نو دوی ته په میاشت کی پنځوس ډالره معاش وټاکل شو، چی له همدی کبله ددغه کورس په سلو کی د پنځوسو تنو په شاوخوا کی خپلی دندی پرینبودی او خپلو کورونو ته ولاړل او له بلی خوا په دغو کنډکونو کی د اعاشی د ستونزی ترڅنګه د ډاکټر او درملو ستونزه هم په جدی توګه مطرح ده، څکه د دوی لپاره منظمه شفاخانه، ډاکټر او درمل نشته او دوی مجبور دی چی د ناروغی په صورت کی ټول مصارف خپله له خانه وکړی.

دبلی خوا د فرانسوی قواو ویاند بیا وایی چی اکثر هغه کسان چی مونږ ته د تربیه کولو په خاطر استول کیږی تنکی ځوانان او ډیر نی ۱۶ ددغو کنډکونو لیکو څخه چی اوس، اوس جوړ شوی د عسکرو د تښتی یو لامل وی

د ټاکنو د ستونزو په اړه د ملګرو ملتونو د افغانستان د سولی د ټاکنیزو چارو د مرستی د ماموریت د مشر ځاغلی جیمز دابنز د ۲۰۰۱ د دسمبر د ۲۲ نیټی د ماښام د ۵ بجو د ۱۵ دقیقو په وخت کی

راتلونکی دځوانانو دده

سږ کال د کابل پوهنتون د انجینری پوهنځی نه ۱۲۸ تنه فارغ شول

د کابل پوهنتون د انجینری پوهنځی چې هېواد ته ځوان او تکړه متخصصین په بېلابېلو څانګو کې ټولنی ته وړاندی کوی سږ کال یې هم ۱۲۸ تنه ځوان انجینران ټولنی ته وړاندی کړل په همدی اړوند تیره اوونی د کابل ښار د اریا هوټل په تالار کې د نوموړو فارغانو په ویاړ یوه پرتمینه غونډه جوړه شوی وه چې دهغی په ترڅ کې ددغی پوهنځی دری دیرشمی دورې فارغانو ته بری لیکونه وویشل شول.

دغه پوهنځی د ساختمانی، بریښنا، مهندسی، او میخانیک څانګی لری چې څه نا څه څلویښت کاله وړاندی یې د کابل پوهنتون په چوکاټ کې په فعالیت پیل کړی.

په دغه غونډه کې چې د نومورې پوهنځی د دری دیرشمی دورې د فارغانو په ویاړ جوړ شوی وه لومړی قاری محمدنجیب له خوا د قرآن کریم څو مبارک آیتونه ولوستل شول ورپسې د انجینری د پوهنځی رئیس پوهاند عبدالواحد ضیاء ځوانو فارغانو ته د دوئ د فراغت له املې مبارکی وویله. او زیاته یې کړه تر اوسه د انجینری پوهنځی په ټولو دوروکی څه نا څه دری زره تنه فارغان ټولنی ته وړاندی شوی دی ځوان فارغان باید د هېواد په بیا جوړونه کې ستر ونډه واخلی ځکه هېواد مو وران شوی او په دی لاره کې د ځوانو انجینرانو هڅو ته ډېره اړتیا لیدل کېږی.

ورپسی د انجینری پوهنځی د برېښنا د څانګی استاد پوهاند زلمی ذاهب خبری وکړی او راتلونکو انجینرانو ته مې د دوی د ژوندانه د نوی پراو په هکله معلومات ورکړل. ورپسی دری تنو فارغانو هر یوه عبدالعزیز دانش. ذبیح الله او احسان الله د محصلینو په استازیتوب خبری وکړی او د هېواد د بیا رغاونی په کار کې یې د خپل تحصیل او زده کړی د عملی کولو پوره پوره ډاډ ورکر.

نجونی او زده کړه

دا دی له یوه څو کلن بهیر نه راوروسته زمونږ د هېواد نجونی کولای شی لوست ځایونو ښونځیو او پوهنتونونو ته ولاړی شی. بی له شکه چې د نجونو زده کړه ډېره ضروری ده خو دوئ باید خپلو اخلاقو، جامو او کړنو ته پوره پام وکړی دغه راز خپله پاملرنه یوازی لوست ته واړوی د بیخایه مودونو د پیروی څخه دی چې د دوی د اسلامی او افغانی فرهنګ پر خلاف وی په کلکه ډډه وکړی. زده کوونکی او تحصیل کوونکی نجلی چې په راتلونکی کې به یوه مور هم وی خپل هدف د هېواد ودانول او ټولنی ته د بنې او با اخلاقه کورنی وړاندی کول نیسی افغانی نجونی. به په نړی کې د پاکی او نجابت نښه پاتی وی.

"مدینه"

ایرانی محصلین په افغانستان کې د تحصیل غوښتونکی شول

یوی سل کسیزه د ایرانی محصلینو ډلی د افغانستان د اسلامی انتقالی دولت له مشر څخه وغوښتل څو چې دوی ته اجازه ورکړی خپل تحصیلات په افغانستان کې بشپړ کړی. دغه مطلب ددغو محصلینو د پوهنتون په انترنتی ویب سایت کې خپور شوی دی. د فرانسپرس اژانس د جنوری د میاشتی په دوهم یا د جدی د میاشتی په دولسمه نېټه خبر ورکړ چې دغو محصلینو ویلی نه یوازی دا چې زمونږ هېواد زمونږ استعدادونو ته ارزښت نه ورکوی بلکی هغه له مینځه هم وړی. په دغو شرایطو کې مونږ علاقه لرو چې افغانستان ته ولاړ شو او هلته د خپل لوست ترڅنګ د افغانستان په بیا جوړولو کې هم برخه واخلو.

نمای از محفلی که فارغان پوهنځی انجنیری پوهنتون کابل به افتخار فرافت شان درتالارهوتل اریانا برپا داشته بودند

در دل جوان

بنده بیست و یک سال دارم مدتی می شود که در هوتل کانتینتال به صفت ترجمان کار می کنم ولی مدت دو هفته است که بدون کدام علتی مرا از وظیفه ام منفک نموده اند. تا جای که خودم حدس می زنم جوانانیکه لیاقت دارند و واسطه ندارند یا به وظیفه مقرر نمی شوند و اگر مقرر هم شوند در پست های که اصلاً جانب مقابل به آن دست رسی ندارد و مسلک وی نیست گماشته می شوند و یا مقرری وی برای چند مدتی است مانند من که بدون کدام علت از وظیفه منفک شده ام من از مسوولین امور تقاضا می کنم که جوانانیکه لیاقت شایستگی و اهلیت کار را دارند به کار بگمارند. چرا که جوانان آینده سازان وطن هستند. تا از یک سو وطن ویران شده ما آباد گردد و از سوی دیگر جوانان به کار و مسلک شان بلدیت کامل پیدا کند و مصدر خدمات شایانی به وطن و مردم خود گردند، نه اینکه بدون موجب یک جوان را از وظیفه منفک نمایند. در این صورت جوانان ما نا امید خواهند شد.

حسیب

تنهائی و مصروفیت های جوانان

هر چند تنهائی انسان در خسته مي سازد ولي هستند عدهٔ که در اوقات تنهائی شان به مصروفیت هاي رو میاورند. بیاید از زبان جوانان بشنویم که در اوقات تنهائ شان چه کار هاي مي کنند.

خالده متعلم صنف یازدهم لیسه زرغونه! وقتي احساس تنهائ مي کنم به موسیقي گوش میدهم. و کست هاي هنرمندان را که دوست دارم مي شنوم و کمتر احساس خستگي مي کنم.

ممتاز کار مند آژانس باختر: من در اوقات تنهائی به کتاب رو میاورم چرا که دوست خوب من کتاب است. و اکثراً خستگي هایم را توسط خواندن کتاب تسکین میدهم. وقت کتاب مطالعه مي کنم فکر مي کنم که دوستم با من حرف میزند.

جمال ناصر کارمند وزارت معارف: وقتي احساس تنهائ مي کنم به سپورت رو میا آورم و بر علاوه تکواندو در اوقات تنها هایم با خود فتبال بازي مي کنم.

صدیق محصل پوهنتون کابل: در اوقات تنهائ چاي مي خورم وخستگي ها یم را در چاي خوردن تسکین مي کنم. و یگانه دوست تنهائ خود را چاي خوردن. را میدانم و با خوردن چاي غم واندوي خود را فراموش مي کنم.

احمدجاوید کریمي محصل طب کابل: براي تسکین تنهایي ام به یکي از دوستانم مراجعه مي کنم. و با او به شطرنج میپردازم و کمتر از لحظات تنهائ ام زجر مي کشم.

نوري

زما دزده کړی بهیر اوږد او له ستونزو ډک وۀ

محمدصدیق قانع: د میدان وردګو ولایت د کریمدادو کلی اوسیدونکی چې د کابل پوهنتون د طب پوهنځی د پنځم کال محصل دی د خپلو زده کړو په هکله وایي:

زه په کال ۱۳۶۲ کې د کابل ښار د میرویس هوتکی ښوونځی ته شامل شوم چې تر څلورم تولګی پورې می دلته لوست ترسره کړ چې بیا په کال ۱۳۶۷ کې له هېواد نه هجرت ته اړ شوم او تر بوولسم تولګی پورې مې په پېښور کې زده کړه وکړه کله چې په ۱۳۷۱ کال مجاهدین کابل ته راغلل نو زما هم زده کړی په پېښور کې نیمګړی پاتی شوی او دوه کاله د ښوونځی څخه محروم شوم. په کال ۱۳۷۴ کې مې د ننګرهار په عالي لیسه کې خپلو زده کړو ته په داسی حال کې دوام ورکړ چې په کابل کې جګړې وی او ما خپل ټول مصارف له خانه کول او په ډېر ستونز من حالت کې د ننګرهار له لیسی نه په کال ۱۳۷۵ کې فارغ شوم او د پېښور بنارد مهاجرینو په یوه پوهنتون کې مې د ګډون آزموینه تیره کړه چې د طب پوهنځی ته برېالی شوم خو د تحصیل په دوره کې هم په کرار پاتی نه شوم او د تحصیل په دوهم کال د پاکستانی مقاماتو له خوا زمونږ پوهنتون وترڅو شو او په دی وخت کې کابل د طالبانو په ولکه کې ووت چې په هېواد کې دننه له مونږ نه بیا آزموینه واخستل شوه او زه د مزار طب پوهنځی ته برېالی شوم خو د ګنو ستونزو له املې مې دا پوهنتون هم پرېښود کال ونه شو لوستلای خو وروسته می خپلو زده کړو ته هلته دوام ورکړ او په ډېر مشکل می وګولای شول خان د کابل پوهنتون د طب پوهنځی ته راتبدیل کړم خو د کابل پوهنتون او اوسنی حال موهم نه ستونزو پرته نه ده. کله مظاهری وی، کله لیلیه نه وی کله هم پوهنتون وترڅو شی او کله هم د لوست د وسایلو د کمښت سره مخامخ یو دا تیروشلو کالو کې یواځی د طب پوهنځی پنځم کال ته رسیدلی یم راتلونکی راته څرګنده نه ده چې څو کاله به ونیسی ډېره هیله لرم چې دولتی چارواکی زمونږ د خوان نسل د زده کړو په هکله پاملرنه وکړی او زمونږ محصلین او زده کوونکی چې تېرو جګړو پوره خوروليي نور ونه خوريږي.

جوان دانا

یکی از خلفای عباسی به خانه وزیر خود آمد وزیر پسری جوانی داشت. وقتی که خلیفه نشت جوان را پهلوی خود نشانده و گفت: خانه شما خوب است یا خانه پادشاه؟

جوان جواب داد: تا وقتی که اعلیحضرت به خانه ما تشریف دارند خانه ما خوب است. پس انگشتری قیمت بها راکه خلیفه در انگشت داشت به او نشان داد و گفت:

بهتر از این انگشتر دیده؟

جوان گفت: بلی صاحب بهتر از آن انگشت اعلیحضرت است خلیفه از حاضر جوابی و معقولی جوان حیران شده گفت: آیا خوش می شوی که بعد از من بر تخت سلطنت بنیشینی، جوان گفت:

مستحق خلافت شهزاده است. خلیفه را از این جوابات مسرور ساخته و مورد نوازش خلیفه قرار گرفت.

جوان نادان

اورده اند که پیری صد ساله با قد خمیده وپشت دو تا افتان و خیزان از راهی می گذشت. جوانی نادان پیش آمد و به ریشخند او را گفت:

پدرجان! این کمان که به پشت داری به چند می فروشی؟

پیر جهان دیده چو این سخن بشنید سر بر آورد و گفت:

فرزندجان: اگر صبر کنی و عمر یابی روزگار به رایگانت دهد.

جوان از این سخن شرمنده شد و عهد کرد که بعد از این پیران را احترام کند.

تازه جوانی زسر ریشخند
گفت به پیری که کمانت به چند
پیر بخندید و بگفت ای جوان
چرخ ترانیز دهد رایگان.

موهن لال و افغانها و جنگ اول افغان - انگلیس

بخش دوم

محقق و نویسنده داکتر محمد حسن کاکړ

روایات شفاهي در ذات خود قابل متوازن یاده کرده اند ، با وجودیکه اعتبار بوده نمیتوانند ، یا پوره موصوف سر کرده افغانها برای مدار اعتبار بوده نمیتوانند ، مگر انهدام ار دوي انگلیسی بود. (این آنکه روایات دیگر، بخصوص کتاب که درین روز ها بار دیگر روایات تحریري، آنرا تائید کند. طبع شده سالها پیش در موهن لال فرصت آنرا نداشت، حتی افغانستان بدست مرحوم اگر اراده آنرا هم داشت، که عبدلرشید بیغم بنام "شبخون معلومات بدست آورده خود را افغان" به زبان دری وبنام "د پشتنو بامنابع دیگر موافق و مخالف یرغل" از دری به پشتو بدست مقایسه کند.

مرحوم پاینده محمدزهیر ترجمه و نقطه اساسي دیگر اینست که چاپ شده است. در موضوع مولف در موضوع جریانات استخدام اجیران برای از بین بردن سیاسي کابل در وقت خودش عبدالله خان اچکزائي و مستخدم طرفی در جنگ و دست میرمسجدی خان که تا ورود غرض او اندر کار بوده تا حدیکه محمداکبرخان سران عمده قیام خود را موظف نموده بود سران بودند ، از یک مولف انگلیسی، سر قیام ملي را با استخدام اجیرانی از هنری دیورند ، صاحب کتاب جنگ بین برد. شاید بهمین دلیل بوده اول افغان و علتهای آن بشنویم. باشد که قرار یکه خودش قبل از ان باید بگویم که پیش از میگوید ، وزیرمحمداکبرخان یاد کشته شدن الکزاندر برنس بتاریخ داشت های او را برایش مسترد ۲ نوامبر ۱۸۴۱ در منزلش واقع نکرد و خود او هم در کتاب خود از در خرابات شهر کابل، موهن لال که موصوف یکطرفه و یک سره مذمت منشي او بود در چند اول نزد خان کرده، در حالیکه نویسندگان شیرین خان سر کرده قزلباشان پناه انگلیسی بشمول خانم سیل در اثر حاصل کرد و در آنجا بدستور خود بنام "مصایب در افغانستان" ویلیم مگناتن، وزیرمختار که از جمله ثقه ترین و مهمترین انگلیس، موظف شده بود بکمک ژورنال آنوقت میباشد ، از او طور خان شیرین خان و پول انگلیس بین سران قیام افغان تخم نفاق بپاشد و وفاداری بعضی ها را بخرد.

مولف دیورند میگوید: "بموصوف (موهن لال) دستور داده شد که با سران قزلباش باب مذاکره بگشاید ، در برابر همکاري شان برضد باغیان انعامات زیاد وعده دهد ، بین سني ها وشیعه ها با تحریک ترس اخیر الذکر نفاق تولید کند ، و بهر طریقه ای که شود بین دشمنان انگلیس نفاق و بی اعتمادی ایجاد نماید موهن لال همینکه خود را از خطر مصون یافت داخل اقدام شد و در کار خود چندان ناکام نبود. اما بمشکل چنین میشود که شایعه اینچنین طوطه ها بگوش سران یاغي نرسد و آنها مقابل دسایس منشی بزودي سمال جان خود را کردند."

"متاسفانه این دسایس با هداف متذکره منحصر نماند. موهن لال در عین حال که بین صفوف یاغیان به تولید نفاق اقدام نمود ، هدایات دیگری دریافت که اورا باین فکر نمود که وزیرمختار از اوخواسته است برای قتل سران یاغي طرحی بریزد. اینکه این طرح بمگناتن نسبت داده شده است. مورد سوال قرار گرفته است. موصوف در یک تاریخ بعدي ازان انکار نمود که مقصد او تشویق قتل بود. ولی این یقیني است که هدایاتیکه از طرف کپتان کانلي برایش رسید چنان بود که این عقیده را موجه مینمود و اینکه لهجه پیام های بعدي خود وزیر مختار سنجیده نشده بود که آن عقیده را زایل نماید."

"پس موهن لال درین فکر متردد نشد که مبلغ ۹ هزار روپیه بپردازد و وعده دهد که همینکه سرهای میر مسجدی و عبدالله خان آورده شد ، ۱۲ هزار روپیه دیگر پرداخته خواهد شد. انتخاب این سران قرباني های اول بودند زیرا که موصوف باین عقیده بود که آنها در حمله بالای خزانه و منزل برنس و در قتل ولینعمت او دست داشتند. و اینکه آنها متنفذ ترین سران قیام کنند گان بودند. دو نفر بنام عبدالعزیز و محمدالله برای عملی شدن توطئه موهن لال استخدام شدند."

"میرمسجدی و عبدالله خان بزودي در ردیف مردگان در آمدند. اولي دفعتاً فوت کرد. اینکه او چطور فوت کرد ، موهن لال بصورت قطع متیقن شده نتوانست، ولی محمدالله موهن لال را مطمئن نمود که در ایفای وظیفه اش شخص خودش اورا هنگام خواب خفه کرده است. عبدالله خان در حالیکه در قطار هموطنانش برضد فوج انگلیسي میجنگید با کلوله ای سخت زخمی شد. ولی اینکه او بافیر عبدالعزیز از پا در آمد ، طوریکه او ادعا میکند ، ویا با فیر فوج سقوط نمود ، ، موهن لال متیقن نبود. اما عبدالعزیز او را متیقن نمود که عبدالله خان بزودی وفات خواهد کرد زیرا که آنچه خودش نتوانست، زهر خواهد توانست. عبدالله خان برای یک هفته زنده بود و بعد پیشبیني او درست برامد. عبدلعزیز و محمدالله بعد از آن توسط اغوا گران خود هادی علني (حاجی علی؟) و آغا محمد پول باقیمانده موعود را طلب کردند ، ولی موهن لال. . . از تادیه آن انکار نمود و دلیل آورد که سرهای شان قرار وعده آورده نشده و هم اینکه عبدالله خان شاید در اثر ضرب گلوله فوج ما زخمي شده باشد.

ادامه دارد

آزادي بیان روح دموکراسي را متشکل است

دموکراسی نوپای ما که راهش درسایه حرف وعمل گم است.وتشویق های دربیان وتهدیدهای درعمل دوام وبقایش را با خطر مواجه ساخته به حمایت روندگان راه آزادی ومردم سالاری نیازمند است زیرا در خراب آبادما که تفریق وظایف وصلاحیت هانه ازمجرای قانون وخط مشی تعیین شده ازسوی حاکمیت برای حاکمیت بل ازطریق خودسری وخودکامگی هابه اجراگرفته شده است وهرکدام با قوت داشته ویا یافته درکشیدن جامعه به سوی ذوق های گروهی وشخصی،حلقات وجمعبندی های خاص درتلاش است. ادعای دموکراسی وتحقق آن درعمل به تشخیص وشناخت از جامعه مردم سالاری نیازمنداست بنآ لازم است تامدعیان آزادی ودموکراسی دردبار ما بدانندکه دموکراسی ظرفیت انسان را برای عدالت ممکن ساخته است .مگر کژشدن انسان بسوی بی عدالتی ضرورت اشدبه موجودیت دموکراسی را اعلام میدارد واین دموکراسی یا بهتر گفته شودحاکمیت دموکراسی وظیفه دارد تا ازآن آزادیهای انسانی (بشری)حفاظت کند که انسان (بشر)با خلقت خویش مالک آن شمرده می شود.این وظیفه ای است که براساس آن حکومات می توانند دعوادموکرات (مردم سالاری)بودن را به کرسی واقعیت بنشانند.

این آزادیها دربرگیرنده آن حقوقی است که ازبشرجدا ناشدنی پذیرفته شده وخالق یکتا با افریدن انسان که او را برابر خلق کرد این حقوق یعنی حق زندگی ،آزادی، دست یافتن به سعادت وخوشبختی بروی ارزانی داشت این حقوق اهدای خداوند ی است که ساختارهای جوامع مدنی حق غضب یا حذف آنرا ندارند ونمی توانند این حقوق را ازانسان جدا سازند.

درزمره حقوق جدایی ناپذیر بشر آزادی اظهار وبیان وحق دفاع ازخودبراساس برابری از دید قانون شامل است .

آزادی بیان واظهار روح دموکراسی رامتشکل است،بجا آری عبادات،اظهار رای وبحث هاوراه اندازی جلسات وتظاهرات ،تضمین انصاف وعدل همه وهمه با آزادی بیان وجریان ارایه معلومات وابسته اند .

ازآنجاییکه دموکراسی عبارت از تفاهمی است که مردم با هم بخاطرحل مشکلات مشترک شان استراتیژی مشترکی را اتخاذ میکنند وقبل از آنکه بتوانند خویشتن را اداره نمایند باید آزادی ارایه نظریات شان را داشته باشند،بناً اتباع دموکراسی به این باور زندگی را ادامه میدهند که با تبادله آزادانه نظریات حقیقت خواهی نخواهی برریا وکذب پیرورمی شود .ارزشهابرملاگردیده ،فضای تفاهم وسازش ها نمایان می گردد وراه های پیشرفت واعتلا توسعه میابند.

این حاکمیت های دکتاتوری اندکه بیان های شفاهی ونوشتاری راتحت نظارت خود قرار می دهند ویا بهتر گفته شود کنترول وسانسور وضع می نمایند ،برمحتوای آنها قضاوت می کنند وازروی قضاوت خویش اجراآت را مرعی می دارند .

اما دموکراسی با درک این واقعیت که بی علاقگی وبیتفاوتی زاده نادانی است ،درپیوند وارتباط عمیق با قشر با سوادقرارمی گیرد زیرا این گروه اند که ازصلاحیت سهم گیری درتمامی معلاملات مربوط به اجتماع برخوردار بوده می توانند .

دموکراسی به همت ونیروی آنعده افراد وگروه های انکشاف مییابد که دراموج نظریات ،حقایق وارقام ،تفکرات وابداعات غوطه وربوده زندگی می نمایند.

دردموکراسی حکومت وظیفه نداردکه روی مسایل چون نشر معلومات نادرست وغیر مسولانه به قضاوت نشسته وتصمیم اتخاذ کند،زیرا بصورت عموم درجوامع دموکراسی .علاج آزادی بیان ،آزادی بیشتر آن پنداشته وپذیرفته می شود زیرادموکراسی این وظیفه راهم دارد که حقوق آن دسته افراد وگروه ها را هم حفاظت کند که خودآنها با حمایت ازپالیسی های غیر دموکراتیک آزادی بیان را حلق آویزمی خواهند .

اتباع دموکراسی ازآن باور آزادی بیان را پشتیبانی میکنند که بالاخره بیان آزاد وبحث های آزاد به حقیقت می انجامند ،دانشمندی می گوید: باخفه ساختن آزادی بیان تمامی مردمان زیانمند می شوند .زیرا اگر نظریه درست باشد ،مردم آن فرصتی را که دربرابرحقیقت باید اشتباهات شان را اصلاح نمایند ازدست میدهند واگر نظریه نادرست باشد بازهم مردم به حقیقت پی برده نتوانسته وبخاطر مبارزه با غیر حقیقت راستی ودرستی را درنمی یابند.

صلاح الدین

غزل

اجمل قرمان

د نی گل پسنی تللی دی بهار زمونږ د کلی
ورك، ورك ورپسی گرځی چی سهار زمونږ دکلی
ما ویل چی زه به جوړه یوه جونګړه په ګودر کړم
خو دا راسره نه منی سردار زمونږ د کلی
دا کوم کاپر ورکړی دی د وخت لاس کی تیرونه
نه سیوری شو را پاتی نه چنار زمونږ د کلی
جامه ئي کړه بدله راته وائي چی زه نه یم
حساب راسره نه منی قرضدار زمونږ د کلی
ښکلی ئي ورنه لوټ کړه د تندی خالونه ئي یووړل
تورمانه لاهم جنګ دی په رخسار زمونږ د کلی

غوره ویناوی

-زړورتیا له خطر سره ډغره وهل دی.
-هغه څه چی پر فضا او قدرت بریالی کیږی صبردی .
-د خلکو ارزښت ، پایښت او جوهر دخطر او ستونزو پر وخت څرګندیږی .
-سره زر په اور کی پخیږی او سړی په سختیو کی .
هغه قانون چی بنسټ ئي په غضب او غوسی ولاړ وی ، د تل لپاره دوام نه شی کولای .
-د هغی ټولنی خلك د اخلاقو او انسانپالنی لوړیو ته رسیږی چی په خپل هیواد کی عمومی ښوونه او روزنه ولری .
-په هیواد کی چی هر څه سم وی بیا نو پر خلکو د انتقاد ځای نه پاتیږی .

تن خا

پرپر زنم چو گنجشگ ، (تا کام من بر آید)
یا میرسد معاشم (یا جان زتن بر آید)
بر هر قدم چو آبی ، بر دار سنگ (بنگر)
مغزم بود چو مجمر (دود از کفن بر آید)
تنخا چه شد (که خلقی ، واله شدند و حیران)
تخصیص کو (که فریاد از مرد و زن بر آید)
(جان بر لب است) ما را زیرا که قرضدار
ترسم که در چنین حال (جان از بدن بر آید)
از فقر و تنگدستی (آمد به تنگ جانم)
کی نیشخند طنزی از هر (دهن بر آید)
(بر بوی آنکه) شاید تنخا چو گل بروید)
مامور چون نسیمی (گرد چمن بر آید)
(گویند ذکر خیرش ،) در جمع بی معاشان
(هر جا که نام حافظ در انجمن برآید)

ن. دهمزنگی

In this issue:
1-The condition of Afghan pilgrims needs attention
2-A talk from the core of the history
3-The country needs the return of the experts
4-Governmental officials
ask for a fair salary
5-Youth page
6-Internet is counted none-Islamic
7-High price, enemy of the people
8-Forming security force should be on the first step

ERADA Daily
اراده در ویرایش و پیرایش مطالب دست باز دارد
آدرس: پروان مینه (مینمای بهارستان سرک مسجد حاجی میر احمد)
تلفون موبایل: ۰۷۰۲۲۴۷۸۷
Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Center
Founder: Haji Sayed Daud, Chief Editor: Zuhoor Afghan
Mobil Phone: 070224787
قیمت یك شماره ۲ افغانی

زیر نظر هیئت تحریر نشرمی شود
اراده
د افغان نشراتي مرکز خپرونه
مؤسس: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: ظهور افغان
سکرترمسوول: سید محمد "عادل"
معاون: اسماعیل "تیمور"

اندیشه و عقاید مطرح شده از سوی نویسنده گان به خودشان مربوط است
کمپوزودیزاین :محمدجمیل "امیري" چاپ مطبعه مرکزنشرات افغان